Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0245

Euroopa Investeerimispanga Grupi finantstegevuse 2025. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2026. aasta resolutsioon Euroopa Investeerimispanga Grupi finantstegevuse 2025. aasta aruande kohta (2025/2213(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2 ja 3,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 ja 309 ning aluslepingute protokolli nr 5 Euroopa Investeerimispanga (EIP) põhikirja kohta,

– võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikleid 41–43,

– võttes arvesse EIP põhikirja,

– võttes arvesse 29. jaanuaril 2026 avaldatud EIP Grupi 2026.–2028. aasta tegevuskava ja 30. jaanuaril 2025 avaldatud EIP Grupi 2025.–2027. aasta tegevuskava,

– võttes arvesse 29. jaanuaril 2026 avaldatud EIP Grupi 2025. aasta tegevusaruannet „Powering Europe“,

– võttes arvesse EIP keskkonnaalase, kliimaalase ja sotsiaalse hoolsuskohustuse menetlusi, mis avaldati 20. oktoobril 2025,

– võttes arvesse 15. oktoobril 2025 avaldatud EIP ülemaailmset strateegilist suunda,

– võttes arvesse 14. oktoobril 2025 avaldatud EIP 2025. aasta investeeringute uuringu Euroopa Liidu ülevaadet,

– võttes arvesse EIP väljaannet „Unlocking innovation: Addressing the funding needs of EU technology infrastructures“ (Innovatsioonipotentsiaali avamine: ELi tehnoloogiataristute rahastamisvajaduste käsitlemine), mis avaldati 15. septembril 2025,

– võttes arvesse 3. märtsil 2023 avaldatud EIP tegevuse hindamise 2022. aasta tegevusaruannet ja 2023.–2025. aasta tööprogrammi,

– võttes arvesse 13. novembril 2018 avaldatud EIP Grupi kaebuste lahendamise mehhanismi poliitikat,

– võttes arvesse EIP 8. mail 2023 avaldatud väljaannet „EIB energy lending policy“ (EIP energialaenude poliitika),

– võttes arvesse EIP direktorite nõukogu 11. novembril 2020 vastu võetud EIP Grupi kliimapanga tegevuskava (2021–2025) ja selle 3. oktoobril 2025 avaldatud 2. etappi ning 15. novembril 2020 avaldatud EIP kliimastrateegiat,

– võttes arvesse EIP 2. veebruari 2022. aasta keskkonna- ja sotsiaalstandardeid,

– võttes arvesse EIP Grupi taskukohaste ja kestlike eluasemete tegevuskava,

– võttes arvesse 10. veebruaril 2023 avaldatud EIP väljaannet „EIB Global – Partnerships, People, Impact“ (EIP Global – partnerlused, inimesed, mõju),

– võttes arvesse 6. jaanuaril 2017 avaldatud EIP Grupi soolise võrdõiguslikkuse ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamise strateegiat ning 3. märtsil 2026 avaldatud EIP Grupi soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava (2026–2030),

– võttes arvesse 3. veebruaril 2023 avaldatud EIP Grupi töötajate tegevusjuhendit,

– võttes arvesse EIP solidaarsuspaketti Ukrainale, mille EIP nõukogu kiitis heaks 4. märtsil 2022,

– võttes arvesse komisjoni 29. jaanuari 2025. aasta teatist „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025)0030),

– võttes arvesse komisjoni 26. veebruari 2025. aasta teatist „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava“ (COM(2025)0085),

– võttes arvesse komisjoni 26. veebruari 2025. aasta teatist „Taskukohase energia tegevuskava. Energialiidu tõelise väärtuse ärakasutamine taskukohase tõhusalt toodetud puhta energia tagamiseks kõikidele eurooplastele“ (COM(2025)0079),

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik),

– võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2025. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse

Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuuringute ja -innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] (COM(2025)0555),

– võttes arvesse komisjoni, Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Investeerimispanga vahelist kolmepoolset lepingut, mis jõustus 2021. aasta novembris,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A10-0170/2026),

A. arvestades, et EIP märgib, et tema koguinvesteeringud ulatusid 2025. aastal rekordilise 100 miljardi euroni, samas kui 2024. aastal oli nende maht 89 miljardit eurot; arvestades, et EIP finantsvõimenduse määra on tõstetud 290 %-ni, andes EIP-le investeeringute tegemiseks ja ELi ühiste prioriteetide toetamiseks rohkem manööverdamisruumi;

B. arvestades, et EIP aitab kaasa turutõrgete ja investeerimislünkade kõrvaldamisele, võimendades erakapitali ning tegutsedes samal ajal turupõhise finantseerimisasutusena, mis põhineb usaldusväärsetel panganduspõhimõtetel;

C. arvestades, et täielikult liikmesriikidele kuuluva EIP ülesanne on aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele, eelkõige siseturu arendamisele ning liidu potentsiaali tugevdamisele seoses töökohtade loomise, majanduskasvu ja konkurentsivõime ning kaksiküleminekuga; arvestades, et see pädevus hõlmab ka liidu poliitika edendamist kolmandates riikides;

Üldine teave

1. väljendab heameelt EIP 2024.–2027. aasta strateegilise tegevuskava üle, mille eesmärk on toetada ELi poliitilisi prioriteete, sealhulgas kaasata investeeringuid Euroopa majandusliku ja tööstusliku baasi tugevdamiseks, et toetada innovatsiooni, konkurentsivõimet, elutähtsat tehnoloogiat, julgeolekut ja kaitset, hoogustada kestlikku majanduskasvu, rohe- ja digipööret, regionaalarengut, tänapäevast ja elutähtsat taristut, sealhulgas sotsiaalset taristut, nagu eluasemed, haridus ja tervis, ning vastupidavat ja uuenduslikku põllumajandussektorit, tänapäevast taristut ja vastupidavat põllumajandussektorit ning võtta sihikule Euroopa VKEd ja idufirmad, edendades samal ajal rahvusvahelisi partnerlusi ning Euroopa hoiuste ja investeeringute liitu;

2. rõhutab, et EIP on aastate jooksul viinud oma tegevuse tihedalt kooskõlla Euroopa prioriteetidega; väljendab suurt heameelt Euroopa konkurentsivõimet, tööstuse vastupanuvõimet ja julgeolekut tugevdavate investeeringute suurema prioriseerimise üle ning nõuab

nende kiiret ja tulemuslikku rakendamist; toetab EIP rolli kliimapangana, märkides, et kliimameetmed on EIP Grupi aastatel 2024–2027 peamine strateegiline prioriteet, kusjuures rohepöördele eraldatakse tublisti üle 50 % iga-aastastest investeeringutest; nõuab suuremaid investeeringuid konkurentsivõimega seotud prioriteetidesse, eelkõige VKEde ja idufirmade jaoks, ning uuenduslike Euroopa ettevõtete laiendamist, pidades silmas nende otsustavat rolli Euroopa konkurentsivõime lõhe kaotamisel; rõhutab, et EIP peab säilitama tasakaalustatud portfelli, sealhulgas julgeoleku ja kaitse, kliima, konkurentsivõime, ühtekuuluvuse, innovatsiooni, koostöö ja arengu vallas;

3. toonitab, et EIP on rahvusvahelistel finantsturgudel usaldusväärne osaleja, mida näitab tema AAA krediidireiting; rõhutab, et selle reitingu säilitamine on oluline, et võimaldada EIP-l kaasata rahalisi vahendeid soodsatel tingimustel, ja et igasugune reitingu halvenemine suurendaks märkimisväärselt rahastamiskulusid; kutsub EIPd üles seirama tähelepanelikult laiendatud kaitsetegevuse mõju tema AAA krediidireitingule;

4. rõhutab EIP keskset rolli avaliku ja erasektori rahaliste vahendite kaasamisel, et kõrvaldada investeerimislüngad ja tugevdada liidu majanduslikku vastupanuvõimet keerulises ülemaailmses keskkonnas; tuletab meelde, et piiriülene koordineerimine, kapitaliturgude integreerimine ja ühtse turu hea toimimine on väga olulised; kutsub komisjoni ja EIPd üles EIP potentsiaali täielikult ära kasutama ning tagama rohelise, digi- ja sotsiaalse ülemineku jaoks vajalikku rahastamist;

5. toonitab, et ELi tasandi meetmed peaksid liikmesriikide investeeringuid täiendama, mitte välja tõrjuma; nõuab seetõttu EIP rahastamiskõlblikkuse ja hindamise raamistikus piisavat paindlikkust, et võtta arvesse riiklikke ja piirkondlikke investeerimisvajadusi; tuletab meelde, et riikide arengupangad ning avaliku sektori asutused peaksid vähendama riske elujõuliste projektide puhul, kus esineb turulünki, ilma et asendataks erakapitali; rõhutab lisaks, et EIP-l peaks olema keskne roll, et võimaldada nii kommerts- kui ka avaliku sektori pankadel investeerida Euroopa kaitsesektorisse; märgib, et ELi kestliku rahanduse raamistikuga ei seata kaitseinvesteeringutele üldisi piiranguid;

6. väljendab heameelt nõudmise üle tugevdada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus EIPd, et võimaldada tal anda rahalist toetust ELi ühistele prioriteetidele, eelkõige ECF-InvestEU raamistikus ja fondi „Globaalne Euroopa“ raames ning ka rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kaudu, mis on osutunud ELi peamiste poliitikaeesmärkide edendamisel väga tulemuslikuks; rõhutab, et EIP peaks kaasama piisavalt rahalisi vahendeid, suurendama likviidsust ning seadma ambitsioonikaid eesmärke toetada programmi „InvestEU“ kaudu era- ja avaliku sektori

investeeringuid; nõuab kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 ettepanekut käsitleva vaheraportiga edukate liidu programmide, näiteks InvestEU märkimisväärset tugevdamist ja tugevamat investeerimispartnerlust EIP Grupiga, tagades, et iga liidu tasandil kulutatud eurot kasutatakse kõige tulemuslikumal ja mõjusamal viisil;

7. rõhutab, kui oluline on EIP rahastamise ja muude ELi vahendite suurem vastastikune täiendavus ja koostoime, et maksimeerida mõju ja tagada sidusad territoriaalsed investeerimisstrateegiad; kutsub EIPd ja komisjoni üles töötama välja selged koordineerimisraamistikud, mille abil hõlbustatakse nende vahendite ühist kasutamist projekti tasandil;

8. kutsub EIPd üles aktiivselt toetama taaste- ja vastupidavusrahastu raames algatatud projektide järjepidevust ja lõpuleviimist, kaitstes eesmärkide täitmist pärast projektide lõppkuupäeva; rõhutab, et EIP rahastamine ja tehniline abi võivad olla kriitilise tähtsusega tagamaks, et taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavad projektidega saavutatakse kavandatud majanduslik ja sotsiaalne mõju;

9. ergutab EIPd jätkama uuenduslike rahastamisvahendite väljatöötamist, et mobiliseerida Euroopa erasektori märkimisväärsed säästud tootlikeks investeeringuteks, eriti kaasates institutsionaalseid investoreid riskikapitali toetamiseks, et aidata kaasa Euroopa hoiuste ja investeeringute liidu edendamisele; rõhutab, et EIP toetatavad investeeringud peaksid sisaldama konkurentsivõime mõju hindamist, tagades, et liidu vahenditega võimendatakse tulemuslikult peamistes tööstussektorites innovatsiooni, tootlikkust ja turu laiendamist;

10. tuletab meelde, et EIP oli esimene rohevõlakirjade emitent ja on nüüd suurim mitmes vääringus rohevõlakirjade emitent; väljendab heameelt selle üle, et 2. aprillil 2025 emiteeris EIP oma esimese kliimateadlikkusvõlakirja, mis on kooskõlas Euroopa rohevõlakirjade standardi määrusega[1]; rõhutab EIP keskset osa rohevõlakirjade turu arendamisel ja kestlikele ettevõtjatele rahastamislahenduste pakkumisel;

Innovatsiooni kiirendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni saavutamiseks

11. tunneb muret selle pärast, et ELil on oht kaotada kapital, talendid ja innovatsioonisuutlikkus kiiremini edenevatele ülemaailmsetele konkurentidele ning et EL on peamise progressi võimaldava

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. novembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2631 Euroopa rohevõlakirjade ning teabe vabatahtliku avaldamise kohta seoses keskkonnakestlikuna turustatavate ja kestlikkusega seotud võlakirjadega (ELT L, 2023/2631, 30.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

tehnoloogia arendamisel jätkuvalt teistest maas; väljendab heameelt edukale Euroopa tehnoloogialiidrite algatusele tugineva programmi TechEU käivitamise üle, millega kaasatakse kuni 250 miljardi euro ulatuses investeeringuid; nõuab, et selles programmis seataks esikohale investeeringud, mis suudavad konkureerida ülemaailmsel tasandil ja aidata kaasa pikaajalisele kestlikule majanduskasvule, ning tugevdataks Euroopa tarneahelaid ja vähendataks strateegilist sõltuvust; rõhutab vajadust suurendada investeeringuid Euroopa tehnoloogiatesse ja sektoritesse, mis on pikaajalise vastupanuvõime jaoks kriitilise tähtsusega, sealhulgas pooljuhid, akude väärtusahelad, digisuveräänsus ja puhta tehnoloogia tootmine; ergutab EIPd suurendama 2027. aastaks kavandatud rahastamise osakaalu; nõuab TechEU programmi raames vahendite tasakaalustatud ja terviklikku eraldamist VKEdele ning idu- ja kasvufirmadele, et tagada konkurentsivõime piisav toetamine koos muude põhieesmärkidega; rõhutab, et selliste programmide rakendamist tuleb kiirendada, et pidada sammu idufirmade ja innovatsiooni tempoga; nõuab, et suurendataks Euroopa Investeerimisfondi eelarvet, mis on ette nähtud ELi riskikapitali ökosüsteemi jaoks;

12. märgib, et 2025. aastal oli peaaegu 60 % EIP rahastusest suunatud vähese CO2 heitega majandusele üleminekule; kutsub EIPd üles tugevdama prognoositava, kaasava, õiglase ja taskukohase ülemineku võimaldamise kaudu konkurentsivõimet ja majandusjulgeolekut, koormamata põhjendamatult tööstust ja kodumajapidamisi; rõhutab, et kliima- ja keskkonnainvesteeringud võivad aidata tugevdada Euroopa tööstusbaasi, tootlikkust ja ülemaailmset konkurentsivõimet; toetab investeeringuid tööstuse väärtusahelatesse, sealhulgas vähese süsinikuheitega tehnoloogiasse, et võimaldada majanduslikult kestlikke viise CO2 heite vähendamiseks, kui sellised investeeringud on ajendatud innovatsioonist ning neil on selge potentsiaal suurendada turu konkurentsivõimet ja Euroopa strateegilist autonoomiat; kutsub EIPd üles kohaldama vähese CO_2 heitega energiaprojektide, sealhulgas tuumaenergia projektide rahastamisel tehnoloogianeutraalseid hindamiskriteeriume, nagu olelusringi CO_2-mahukus ja võrgu stabiilsus, austades samal ajal täielikult iga liikmesriigi suveräänset õigust määrata kindlaks oma energiaallikate jaotus;

13. tuletab meelde, et puhas tehnoloogia võib aidata tugevdada ELi suveräänsust ja konkurentsivõimet; tunneb heameelt EIP kooskõla üle ELi kestliku rahanduse raamistikuga, sealhulgas ELi taksonoomiakriteeriumide integreerimise üle; nõuab jätkuvaid investeeringuid, millel on heitkoguste vähendamisele selge ja mõõdetav mõju; rõhutab vajadust teha investeeringuid kliimamuutustega kohanemisse ja neile vastupanu võimesse; ergutab investeerima teadus- ja arendustegevusse ning uuendusliku tehnoloogia arendamisse, et olla valmis kliimamuutusteks; väljendab heameelt EIP ja EEA vahelise kokkuleppe üle tihendada koostööd elurikkuse ja kliimameetmete valdkonnas; ootab, et EIP võimendaks

oma tehnilist abi ja nõustamisteenuseid, eelkõige selleks, et toetada projekte, millega tagatakse taskukohane juurdepääs taastuvenergiale, keskendudes energiahindade alandamisele ja energiavarustuskindluse tagamisele, sealhulgas haavatavate leibkondade jaoks;

14. märgib, et EIP rahastas 2025. aastal väikeettevõtjaid ja idufirmasid 16 miljardi euroga; rõhutab, et rahastamisele, eelkõige riskikapitalile, erakapitalile ja kasvufirmade rahastamisele juurdepääsu parandamine on konkurentsivõimeliste Euroopa ettevõtete kasvu ja rahvusvahelistumise toetamiseks ülioluline; nõuab jõupingutuste suurendamist, et kaotada kiiresti kasvavate ettevõtete rahastamispuudujääk ning edendada dünaamilisemat ja integreeritumat Euroopa kapitaliturgu; on arvamusel, et tuleks tugevdada pingutusi lisavahendite mobiliseerimiseks VKEde ja kasvufirmade jaoks, et tagada nende konkurentsivõime kogu maailmas; kutsub EIPd üles suurendama kogu liidus VKEde rahastamist; ergutab EIFi käivitama rohkem algatusi idu- ja kasvufirmade toetamiseks;

15. kutsub EIPd üles taotlemis- ja heakskiitmismenetlusi veelgi lihtsustama ja kiirendama, vähendama halduskoormust ja suurendama toetust väikestele toetusesaajatele, sealhulgas kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, omavalitsustele, VKEdele ja idufirmadele, tagades, et eeltingimused ja aruandlusnõuded on proportsionaalsed vahendite eraldamise väärtuse ja/või toetusesaaja suurusega, seadmata ohtu finantsstandardeid, ning eraldama rahalisi vahendeid tõhususe, majandusliku elujõulisuse ja mõõdetava mõju alusel; nõuab eelkõige VKEde ja idufirmade paremat rahastamisele juurdepääsu, sealhulgas programmi „InvestEU“ ja EIFi lihtsustatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ja menetluste kaudu, eelkõige vähem arenenud ja maapiirkondades, mida täiendab tõhustatud tehniline abi; nõuab lisaks rahaliste vahendite eraldamist tõhususe, majandusliku elujõulisuse ja mõõdetava mõju alusel ning proportsionaalseid järelhindamisi, et tagada vahendite mõjus kasutamine ja erainvesteeringute kaasamine; väljendab muret selle pärast, et toetusesaajatele kehtestatud ebaproportsionaalsed keskkonnaalased, sotsiaalsed ja äriühingu üldjuhtimisega seotud aruandlusnõuded pärsivad majanduslikult elujõulisi projekte ja seavad Euroopa ettevõtjad ebasoodsasse konkurentsiolukorda, ning kutsub EIPd üles neid nõudeid proportsionaalsuse tagamiseks läbi vaatama;

Energiajulgeoleku ja tööstuse konkurentsivõime jaoks kriitiliste toormete varustuskindluse rahastamine

16. toonitab, et tööstuse konkurentsivõime põhineb prognoositavatel ja taskukohastel energiahindadel; tuletab meelde, et energiahindade volatiilsus geopoliitiliste probleemide ja tarnepiirangute tõttu on ELi majanduse jaoks endiselt struktuurne risk; märgib, et EIP keskendub 2026. aastal konkurentsivõime ja julgeoleku tugevdamisele; nõuab,

et EIP toetaks energiataristuprojekte, sealhulgas neid, mida rahastatakse Euroopa ühendamise rahastust, et leevendada kodumajapidamiste ja ettevõtjate jaoks energiahindu ning parandada energiavarustust;

17. võtab rahuloluga teadmiseks, et 2025. aastal rahastas EIP 33 miljardi euroga Euroopa energiajulgeolekut, toetades kokku 108 miljardi euro ulatuses investeeringuid, sealhulgas 11 miljardit eurot taastuvatesse energiaallikatesse 2025. aastal; nõuab kliima- ja energiapoliitika rakendamist pragmaatilisel viisil, tagades kulutõhusate lahenduste rahastamise kooskõlas ELi taksonoomiaga ja juhindudes mõõdetavast majanduslikust mõjust, millega kindlustatakse taskukohane energia, strateegiline sõltumatus, süsteemi usaldusväärsus ja taristu arendamine; tuletab meelde, et õiglane üleminek on üks EIP kliimaalase tegevuskava alustest, ning väljendab heameelt EIP jõupingutuste üle tagada, et üleminek vähese CO2 heitega majandusele oleks sotsiaalselt õiglane ja kestlik, jätmata kedagi kõrvale;

18. rõhutab, et kriitilise toorme tarnekindlus on otsustava tähtsusega rohe- ja digipöörde, kaitsesektori ning ELi tööstusbaasi jaoks üldiselt; tuletab meelde EIP rolli ELi tooraineliidus ja ELi eesmärki saada kriitilise toorme tarnimisel autonoomsemaks; rõhutab, kui oluline on kriitilise toorme puhul ringlussevõtul ja korduskasutamisel põhinev ringmajanduse lähenemisviis, et vähendada ELi sõltuvust kolmandatest riikidest ning liidu strateegilist autonoomiat suurendada; kutsub seetõttu EIPd üles kriitilise toorme sektorisse rohkem investeerima, et suurendada toorainetega seotud vastupanuvõimet, pöörates erilist tähelepanu kriitiliste toormete määruse[2] eesmärkide saavutamisele, nimelt teisese toorme kaevandamisele, ringlussevõtule ja töötlemisele;

19. nõuab kriitilise toorme valdkonnas tugevamat koordineerimist ELi tasandil, sealhulgas tihedamat koostööd EIP, ekspordikrediidi agentuuride ja muude avaliku sektori finantseerimisasutuste vahel; märgib, et EL jääb maha konkurentidest, nagu Kanada, Ameerika Ühendriigid ja Austraalia, kes kohaldavad koordineeritumat kogu valitsemissektorit hõlmavat rahastamisviisi; rõhutab, et kõik toetatud kriitiliste toormetega seotud projektid peavad vastama kõrgetele keskkonna- ja sotsiaalsetele standarditele; kutsub EIPd üles parandama läbipaistvust selliste projektide valimisel ja rahastamisel, mis hõlmavad kõiki kriitiliste toormete etappe, nagu on määratletud kriitiliste toormete määruses;

---

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1252, millega sätestatakse kriitiliste toormete kindlate ja kestlike tarnete tagamise raamistik ja muudetakse määrusi (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1724 ja (EL) 2019/1020, ELT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

Kaitse ja välistegevus

20. toetab EIP 2025. aasta märtsi tegevuskava Euroopa julgeoleku- ja kaitsevõime tugevdamiseks; väljendab heameelt täiendava 4 miljardi euro suuruse uue rahastamise üle, mis moodustab ligi 5 % kõigist EIP investeeringutest ELis; tuletab meelde muutust ELi lühiajalistes ja keskpika perioodi prioriteetides, mis on avaldanud märkimisväärset survet riikide eelarvetele seoses kaitse- ja julgeolekuinvesteeringutega; rõhutab, et arvestades EIP ülesannet toetada liidu eesmärke, peaks EIP veelgi suurendama oma osalust nendes strateegilistes sektorites, kaitstes samal ajal oma AAA reitingut; märgib, et EIP rahaline toetus sõjalisele liikuvusele, strateegilisele taristule ja kõrgtehnoloogiale on turuintegratsiooni edendamisel ja Euroopa ühiste huvide tugevdamisel üks peamisi tegureid; väljendab heameelt ajakohastatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide üle, millega suurendatakse toetust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning idufirmadele kohandatud rahastamisvahendite kaudu, nagu riskilaenud, omakapitaliinvesteeringud ja sihtotstarbelised krediidiliinid; märgib, et kaitsekulutused peaksid tagama strateegilise sidususe ja tasakaalustatud lähenemisviisi ning ei tohiks seada ohtu sotsiaal- ja keskkonnakulutusi ega liidu pikaajalist poliitikat;

21. tuletab meelde, et teatavad kaitse- ja julgeolekutööstuse strateegilised sektorid seisavad jätkuvalt silmitsi EIP rahastamispiirangutega; märgib, et hoolimata EIP 21. märtsi 2025. aasta otsusest rahastamiskõlblikkust laiendada, on endiselt allesjäänud tõkkeid, mis takistavad erakapitali täielikku kaasamist Euroopa julgeoleku toetamiseks; kutsub EIP juhatajate nõukogu üles jätkama EIP tavade kohandamist seoses kaitsetööstusele laenude andmisega, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu 6. märtsi 2025. aasta järeldustes;

22. rõhutab, kui oluline on ELi ja EIP roll vastastikku kasulike majanduspartnerluste loomisel kolmandate riikidega, mis on ELi ülemaailmse positsiooni jaoks väga oluline, et edendada reeglitel põhinevat mitmepoolset süsteemi, kestlikku arengut, demokraatiat, inimõigusi ja õigusriiki ning vastupidavate tarneahelate ja kestliku taristu tugevdamist; rõhutab, et EIP peab süstemaatiliselt kaasama kodanikuühiskonda ja kohalikke kogukondi projektide kavandamise, rakendamise ja hindamise kõikidesse etappidesse, tagamaks, et strateegia „Global Gateway“ projektid vastavad kohalikele vajadustele ja annavad sisulisi arengualaseid tulemusi; märgib EIP Globali olulist rolli kestlikusse arengusse tehtavate investeeringute kaasamisel algatuse „Global Gateway“ raames ning seda, et EIP ületas 2025. aastal oma 100 miljardi euro eesmärgi ja tugevdades sellega konkurentsitihedas ülemaailmses keskkonnas Euroopa majandushuve ja turulepääsu;

23. väljendab suurt heameelt EIP jätkuva toetuse üle avaliku ja erasektori tehingute tegemisel ja tugevdamisel Ukrainas ning

üleaafrikalise kaubanduse, taristu ja piirkondliku integratsiooni toetamisel, et tugevdada sidemeid Euroopaga; rõhutab, et EIP ja ELi toetusest üksi ei piisa Ukraina rahastamisvajaduste rahuldamiseks;

24. tunneb muret kiiresti kasvava võlataseme ja suuremate laenukasutuse kulutuste pärast tärkava turumajandusega riikides ja areneva majandusega riikides ajal, mil ülemaailmsed šokid on sagenenud ja selliste riikide valitsemissektori võlg on tõusnud 55 aasta kõrgeimale tasemele; rõhutab EIP olulist rolli rahastamise pakkumisel; väljendab heameelt teiste mitmepoolsete institutsioonide rolli üle jätkusuutmatu võlakoormuse leevendamisel;

25. kordab oma üleskutset EIP Globalile piirata segarahastamistoiminguid valdkondadega, kus need võivad anda kohalikule majandusele lisaväärtust, vältides samas erakapitali väljatõrjumist, ning tagada, et segarahastamist ei kasutata oluliste avalike teenuste, eelkõige tervishoiu, hariduse ja sotsiaalkaitse jaoks; tuletab meelde, et EIP investeeringuid selles valdkonnas peaksid suunama ELi arengupoliitika eesmärgid, eelkõige eesmärk parandada üldist ja taskukohast juurdepääsu tervishoiuteenustele, et tagada paremad tervisenäitajad kõigile;

26. kutsub liikmesriike üles muutma EIP välistamisnimekirja, et võimaldada relvade ja laskemoona rahastamist laiemalt kui pelgalt kahesuguse kasutusega tehnoloogia rahastamine, aidates sellega kaasa Euroopa kaitsetööstuse arengule;

27. rõhutab, et EIP laenud kolmandates riikides peaksid toetama ELi välisprioriteete; kutsub EIPd üles lisama oma kolmandatele riikidele antavate välislaenude raamistikku asjakohase kriteeriumina partnerriikide tulemusliku koostöö rände haldamisel, sealhulgas selliste rändajate tagasivõtmisel ja tagasisaatmisel, kellel ei ole seaduslikku õigust ELis viibida;

Ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja elamumajanduse toetamine

28. märgib, et 2025. aastal läks ligikaudu pool EIP rahastusest ELi vähem arenenud piirkondades investeeringute toetamisele ning 3 miljardit eurot eraldati põllumajandusele ja biomajandusele; ergutab EIPd süvendama koostööd riiklike tugipankade ja piirkondlike finantsasutustega, et maksimeerida liidu rahastamise territoriaalset mõju ja vähendada piirkondlikke investeeringute erinevusi; nõuab segarahastamise kasutamist, kombineerides ELi ühtekuuluvusfonde EIP vahenditega; rõhutab, et juurdepääsu tagamine otserahastamisele kõigis piirkondades on oluline majandusliku lähenemise edendamiseks ning majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse soodustamiseks ning et koos toiduga kindlustatuse tugevdamisega on see ELi strateegilise autonoomia jaoks ülioluline; nõuab, et EIP võtaks noorte põllumajandustootjate jaoks kasutusele prognoositava ja piisava rahastamise;

29. nõuab EIP Grupi toetuse säilitamist põllumajandusele ja ühtekuuluvuspoliitikale, sealhulgas rahastamisvahendite laiemat kasutamist ELi toetuste võimendamiseks ja erainvesteeringute ligimeelitamiseks; rõhutab lisaväärtust, mida annab EIP ja komisjoni ühise tehnilise abi piisav rahastamine rakendusasutustele, et aidata tagada investeeringute õigeaegne rakendamine ja täiendavus, eelkõige haldussuutlikkuse suurendamise ja investeerimiskavade väljatöötamise kaudu; nõuab, et laiendataks segarahastamise kasutamist, et suunata abi alateenindatud ja ühtekuuluvuspiirkondadesse, kombineerides ELi struktuuri- ja investeerimisfonde muude vahenditega;

30. väljendab heameelt EIP Grupi jõupingutuste üle kogu liidus sotsiaaleluruumide projektide rahastamisel; kutsub panka üles tõhustama oma tegevust taskukohase eluaseme kättesaadavuse parandamisel, võttes arvesse kasvavat eluasemekriisi Euroopas; ergutab EIPd tegema koostööd teiste Euroopa avalik-õiguslike investeerimispankade, kohalike avalik-õiguslike finantsasutuste, kohalike ametiasutuste, elamuühistute ja sotsiaaleluruume pakkuvate äriühingute ning omavalitsustega, et rahastada eluasemelahendusi ja pakkuda pikaajalisi lahendusi elukalliduse kriisile;

31. väljendab heameelt EIP jõupingutuste üle toetada projekte, millega viiakse ellu Euroopa sotsiaalõiguste sammast ja ÜRO kestliku arengu eesmärke; kutsub EIPd üles suurendama projektide hindamisel ühiskonnale antava kasu osakaalu, et pakkuda taskukohaseid pikaajalisi lahendusi;

Läbipaistvus ja aruandekohustus

32. tuletab meelde, et Euroopa Investeerimispanga rahalised vahendid on avalik raha ning nende suhtes tuleks alati kohaldada avalikku kontrolli ja aruandekohustust, eriti kui need on tagatud ELi tagatiste või ELi eelarvevahenditega; kordab oma nõudmist luua struktureeritud institutsioonidevaheline raamistik, millega tagatakse tõhustatud parlamentaarne järelevalve, parem juurdepääs teabele ja Euroopa Parlamendi võimalus anda oma panus EIP strateegilistesse suunistesse; võtab teadmiseks edasiliikumise 2025. aasta välismaiste otseinvesteeringute läbipaistvuse indeksis, kuid nõuab täiendavaid parandusi; rõhutab vajadust vastutustundliku eelarvepoliitika ja rahaliste vahendite tõhusa kasutamise järele, et kaitsta maksumaksjate raha; märgib, et tugevdatud aruandlusmehhanismid on toimiva parlamentaarse kontrolli jaoks hädavajalikud;

33. rõhutab, kui oluline on see, et EIP tagaks rahastatavate projektide jälgitavuse; rõhutab, et EIP peaks õigel ajal avaldama projektide kohta üksikasjalikumat teavet, sealhulgas projektide põhjenduse ja konteksti, selgituse selle kohta, kuidas need on kooskõlas ELi ühiste prioriteetidega, ning teabe tegelike vastuvõtvate ettevõtjate kohta, tuues selgelt välja, milliseid projekte ELi eelarvest toetatakse;

väljendab heameelt EIP otsuse üle hakata pärast ombudsmani uurimist ennetavalt avaldama oma keskkonna- ja sotsiaalseid hinnanguid väljaspool ELi asuvate projektide kohta, millel on tõenäoliselt nendele valdkondadele märkimisväärne mõju;

34. rõhutab, et asjakohasel juhul tuleks toetuste asemel kasutada hoolikalt kavandatud ajutisi tagatisi, et piirata otsest mõju eelarvele ja soodustada erakapitali kaasamist; tuletab meelde, et tagatised kujutavad endast reaalset eelarveriski ja nende suhtes tuleks kohaldada sama distsipliini kui otseste kulude suhtes; toonitab asjaolu, et tagatiste kasutamisega peavad kaasnema suur läbipaistvus, demokraatlik järelevalve ja nõuetekohased riskihindamismehhanismid; rõhutab, et erainvestorid peaksid võtma enda kanda põhilise äririski, samas kui EIP sekkumine peaks jääma piiratuks, selgelt määratletuks ja ajutiseks, keskendudes riskidele, mida erasektori turuosalised ei suuda kanda, ja projektipõhisele riskide maandamise tagamisele; nõuab, et EIP piiraks segarahastamistoiminguid valdkondadega, kus need võivad anda kohalikule majandusele lisaväärtust, vältides samal ajal erakapitali väljatõrjumist;

35. rõhutab EIP üldisi suuri tegevuskulusid; nõuab seetõttu asjakohaste leevendusmeetmete kindlaksmääramist, et suurendada kulutõhusust, kaitstes samal ajal panga tegevuse tulemuslikkust;

36. märgib, et EIP Grupp tegutseb topeltkorra alusel, mille kohaselt komisjon ja kontrollikoda ning Euroopa Parlament oma otsusega ELi eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta kontrollivad kaudselt ELi eelarvega tagatud tehinguid, samas kui EIP omavahenditest rahastatavad tehingud, mis pärinevad liikmesriikidest – rohkem kui kolm neljandikku EIP tehingutest – jäävad suures osas väljapoole süstemaatilist välisauditit ning liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi kontrolli; märgib, et EIP-l on tihe sisemine aruandlusstruktuur ja välisaudiitor teeb järelevalvet EIP tehingute ja raamatupidamissüsteemi üle; nõustub, et see struktuur on üldjoontes kooskõlas rahvusvaheliste tavadega; märgib, et Euroopa Parlamendile antakse aru aeg-ajalt, koostöö Euroopa Ombudsmaniga on muutunud ning kontrollikoja rolli piiravad kehtivad eeskirjad ja rakenduskord; rõhutab, et EIP peab selle olukorraga tegelemiseks võtma konkreetseid meetmeid kooskõlas Euroopa Parlamendi resolutsioonides esitatud varasemate üleskutsetega ning Euroopa eelarvepädevate institutsioonide ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni väljendatud võimalusega dialoogiks ja koostööks; kutsub EIPd üles kaasama sellesse protsessi aktiivselt riiklikud kõrgeimad auditeerimisasutused, et tagada aruandluskohustus seoses tehingutega, mida kontrollikoda praegu ei kata, ning tugev vastutus ja järelevalve;

37. võtab teadmiseks EIP auditikomisjoni rolli sisejärelevalve tagajana; juhib tähelepanu sellele, et rahvusvaheliselt tunnustatud järelevalvestandardite kohast välist usaldatavusjärelevalvet ei tehta,

välja arvatud likviidsusjuhtimise valdkonnas; ergutab EIP juhatajate nõukogu kehtestama, võttes arvesse EIP ärimudeli suurust, keerukust ja eripära, asjakohase korra, et järgida usaldatavusnõuete täitmise välisjärelevalve kõrgeimaid standardeid, võttes samal ajal arvesse EIP ainulaadsest ärimudelist tulenevaid vajalikke kohandusi;

38. tunneb muret EIP endise presidendiga seotud käimasoleva korruptsiooniuurimise pärast; ootab, et Euroopa Prokuratuur ja Euroopa Pettustevastane Amet uuriksid juhtumit põhjalikult, ning ootab selles küsimuses täielikku selgust; tuletab meelde, et igasuguse väärkäitumise ja avalike vahendite väärkasutamise eest tuleks rangelt karistada;

39. nõuab EIP inimõiguste poliitika tugevdamist; rõhutab, et keskkonna- ja sotsiaalse mõju hindamisi peaksid tegema sõltumatud eksperdid ning et kehtestada tuleks sõltumatud kontrollimehhanismid, et jälgida EIP klientide endapoolset seiret ja aruandlust;

40. tunnustab EIP tehtud pingutusi juhtimistavade parandamiseks pärast EIP 2023. aasta siseuuringut; nõuab, et jätkuvalt rakendataks EIP mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise põhimõtteid, sealhulgas eesmärki tagada, et 2026. aasta lõpuks on vähemalt 40 % juhtivatest ametikohtadest täidetud naistega;

41. kordab oma üleskutset, et EIP vaataks kiiresti läbi halduskomitee tööjaotuse ja eelkõige tagaks, et EIP asepresidendid ei võtaks kunagi juhtrolli oma kodumaalt pärit projektides, isegi kui halduskomitee võtab oma otsuste eest kollektiivse vastutuse, pidades silmas ilmset huvide konflikti ohtu; rõhutab, et ELi institutsioonid on esitanud selles küsimuses arvukalt soovitusi;

42. väljendab heameelt asjaolu üle, et pärast Euroopa Parlamendi korduvaid üleskutseid väljendas EIP 2025. aastal valmisolekut alustada läbirääkimisi Euroopa Parlamendi ja EIP vahelise tõhustatud koostöö kokkuleppe sõlmimiseks; väljendab lisaks heameelt ühise arusaama üle, et läbirääkimised tuleks õigeaegselt lõpule viia; rõhutab, et selline kokkulepe muudab Euroopa Parlamendi ja EIP vahelise suhtluse ametlikuks ja tugevdab seda, kajastades seeläbi vastastikust pühendumist tihedamale koostööle; märgib, et selliste kokkulepete lisaväärtust tõendab Euroopa Parlamendi ning teiste liidu institutsioonide ja organite või valitsustevaheliste organisatsioonide vahel sõlmitud võrreldavate kokkulepete rakendamine;

o
o o

43. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.